

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 23 listopada 2016 roku

ZSS.422.47.2016.EK

Pan
Konstanty Radziwiłł
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

zwracam się do Pana Ministra w sprawie szczepień ochronnych dzieci. Temat ten wciąż wzbudza kontrowersje wśród rodziców, dowodem tego jest żywa dyskusja publiczna i obecność tematu w przestrzeni medialnej – niejednokrotnie jednostronnie prezentującej tezy o szkodliwości szczepień ochronnych.

Przeciwnicy szczepień ochronnych pomniejszają ich wartość jako ważnego działania profilaktycznego, zapobiegającego chorobom zakaźnym, traktując je jako niezrozumiały przymus ze strony Państwa i nadmierną ingerencję w kompetencje rodzicielskie. Podnoszą również argumenty korzyści finansowych, jakie ze sprzedaży osiągają produkujące szczepionki koncerny farmaceutyczne, całkowicie deprecjonując ważną rolę prozdrowotną dla populacji.

W sprawach dotyczących szczepień ochronnych dzieci, zgłaszanych Rzecznikowi Praw Dziecka można wyróżnić kilka zagadnień. Wszystkie poruszają problem szczepień, choć perspektywa ich podejmowania jest odmienna. W związku z tym w opinii Rzecznika istnieje potrzeba podejmowania różnorodnych działań pozwalających, by rodzice posiadający wątpliwości na temat wartości szczepień ochronnych mogli je zweryfikować.

Pierwsze, zgłaszane przez rodziców odmawiających zaszczepienia swoich dzieci, którzy szczepienia ochronne uważają za zbędne. Nie określają się oni jako przeciwnicy szczepień, ale jako przeciwnicy ograniczania ich wolności w podejmowaniu ważnych decyzji w sprawie swoich dzieci. Rodzice ci nie godzą się z faktem nakładania na nich sankcji finansowych za nierealizowanie obowiązku zaszczepienia dziecka.

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

Drugie zagadnienie dotyczy bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci, które zgłaszają rodzice łączący negatywne zdarzenia zdrowotne swojego dziecka z faktem poddania go szczepieniom. U dzieci tych rodziców rozpoznano całościowe zaburzenia rozwojowe, w tym neurologiczne. Rodzice z tej grupy identyfikują się z poglądami tzw. ruchów antyszczepionkowych i uważają, że powinni otrzymać odszkodowanie finansowe za straty zdrowotne dziecka.

Trzecie, prezentowane jest przez najliczniejszą grupę rodziców gotową chronić swoje dzieci przed zachorowaniem poprzez zapewnienie im najlepszej ochrony, w tym poprzez szczepienie. Rodzice ci mają ograniczone zaufanie do bezstronności i fachowości lekarzy i pielęgniarek. Zgłaszają potrzebę rozmowy z personelem medycznym na temat swoich wątpliwości związanych ze szczepieniami ochronnymi, oczekują gwarancji bezpieczeństwa preparatów szczepionkowych oraz odpowiedzi na nurtujące pytania. Przytaczają przykłady pobieżnego badania dziecka przed szczepieniem bądź lekceważenia obaw rodzica.

Biorąc pod uwagę niezwykle doniosłą rolę profilaktyczną szczepień ochronnych, wychodząc naprzeciw rodzicom zgłaszającym obawy w zakresie stosowania preparatów szczepionkowych, Rzecznik Praw Dziecka - popierając postulaty lekarzy pediatrów - widzi potrzebę utworzenia konsultacyjnych poradni szczepień. Do poradni będą kierowane dzieci, które wymagają pogłębionej oceny specjalisty (ocena przeciwwskazań, wybór preparatu, odstępy czasowe pomiędzy poszczególnymi szczepieniami, opracowanie indywidualnego planu szczepień dla dziecka).

Istotne jest również aby rodzic podczas wizyty u lekarza otrzymywał pełną wiedzę na temat szczepienia. Przeprowadzone badanie kwalifikujące powinno być dokonywane na najwyższym poziomie staranności, a opiekun dziecka otrzymać kompletną informację o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka niezwykle istotne jest aby przekaz na temat szczepień ochronnych był jednolity i niepozostawiający wątpliwości. W tym celu konieczne jest aktywizowanie ekspertów, którzy swoim autorytetem, wiedzą i dorobkiem naukowym będą wspierać działania uświadamiające wartość szczepień ochronnych.

Mając na względzie dobro dzieci i konieczność zapewnienia im zdrowotnego bezpieczeństwa, powołując się na upoważnienie Rzecznika Praw Dziecka do podejmowania działań w interesie dzieci określone przepisami ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r. poz. 2086 z późn. zm.) zwracam się do Pana Ministra o podjęcie dyskursu

publicznego na temat szczepień ochronnych u dzieci, szczególnie poprzez upowszechnianie merytorycznej wiedzy przedstawiającej korzyści zdrowotne szczepień ochronnych. Zwracam się z prośbą o zainicjowanie ogólnopolskiej kampanii społecznej dostarczającej rzetelnych informacji na temat szczepień ochronnych u dzieci, co przyczyni się do zwiększenia świadomości społecznej w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Marek Szwed